

Primaria

Lingua galega 1

Programación

Unidade 3

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

O lobo e os tres porquiños.

Descrición da unidade

Estas primeiras semanas de colexio son un bo momento para facer unha saída e ver as cores do outono, a caída das follas ou a chegada das castañas e das noces, moi comúns en toda Galicia. Así, iremos ambientando aos nenos e ás nenas para a celebración do Samaín.

Como é común en todo o libro, as actividades propostas permitiránlle ao profesor observar como os seus alumnos e alumnas rodean, subraian, unen, escriben, colorean, debuxan,... e así saber, en cada momento, o nivel no que están e o grado de habilidades que acadan.

Os obxectivos lingüísticos que se pretende que o alumno e a alumna alcance ao rematar esta unidade son:

1. escoitar textos orais e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.
2. Ler con fluidez e pronunciando correctamente, escribir con corrección e completar palabras e frases coas letras estudadas nesta unidade e de acordo coa secuencia de aprendizaxe das letras.
3. Enriquecer o vocabulario.
4. Utilizar a lingua galega como canle de expresión oral na aula de forma correcta, coherente e eficaz.

Temporalización:

Novembro:

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. escoitar e comprender un sinxelo conto oral.
2. Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas coas letras estudadas.
3. Escribir con corrección as consoantes *s*, *t*, *d*, que se estudan nesta unidade.
4. Completar frases e palabras coas letras estudadas.
5. Ler con eficacia pequenas frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.
6. Ler e dialogar sobre o Samaín e aprender unha canción relacionada.
7. Utilizar a expresión oral de forma correcta e coherente nas actividades, exposicións e debates da aula.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura. <ul style="list-style-type: none"> - Conto tradicional: <i>O lobo e os tres porquiños</i>. - Comprensión da lectura. • As letras: <i>s, t, d</i>. • Obradoiro de escritura. • Tarefa. <ul style="list-style-type: none"> - O Samaín. 	1. escoitar e comprender un conto oral.	1.1. escoita e comprende un conto tradicional. 1.2. Pode ler os extractos do texto que se inclúen na lámina inicial 1.3. Comprende a secuencia do relato de forma coherente. 1.4. Pode asociar, ler e escribir pequenas frases extraídas do conto.
	2. Recoñecer auditivamente as consoantes <i>s, t, d</i> .	2.1. Recoñece a consoante e a súa localización na palabra.
	3. Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras e pequenos textos formados coas vogais e as consoantes estudadas.	3.1. Le con fluidez e pronunciando correctamente palabras e frases formadas coas consoantes estudadas. 3.2. Diferencia, tanto de forma oral como escrita, as sílabas rectas e inversas (<i>sa, as</i>).
	4. Escribir con corrección palabras e frases formadas coas vogais e as consoantes estudadas.	4.1. Escribe con corrección palabras e frases formadas coas vogais en maiúscula e en minúscula.
	5. Comprender e ordenar frases.	5.1. Comprende e ordena frases coas palabras desordenadas e escríbeas correctamente.
	6. Escribir con caligrafía correcta.	6.1. Escribe con boa caligrafía vogais e as consoantes estudadas nesta unidade.
	7. Informarse e aprender sobre a celebración do Samaín en Galicia.	7.1. Le o texto sobre o Samaín, axudado polos pictogramas, e compréndeo. 7.2. Aprender a canción do Samaín.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. escoita e comprende un conto tradicional.	<ul style="list-style-type: none"> • Audición do conto clásico, <i>O lobo e os tres porquiños</i>, vinculado á páxina inicial. • Actividades do LD sobre o conto que inicia a unidade e animación sobre as imaxes. • Ampliación os contidos con poema de Folch i Camarasa, <i>A miña casa</i>, na PD.
1.2. Pode ler os extractos do texto que se inclúen na lámina inicial	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura do texto que se inclúe na lámina inicial.
1.3. Comprende a secuencia do relato de forma coherente.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade da epígrafe “Comprendo a lectura” para ordenar de forma coherente a secuencia de sucesos do conto. • Actividade de Intelixencia visual do LA para recoñecer os diferentes materiais que se recollen no conto.
1.4. Pode asociar, ler e escribir pequenas frases extraídas do conto.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade da epígrafe “Comprendo a lectura” para escribir e completar o final do conto coas palabras do lobo.
2.1. Recoñece a consoante e a súa localización na palabra.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades de lectoescritura, adiviñas sobre a casa e aprendizaxe cooperativa da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
3.1. Le con fluidez e pronunciando correctamente palabras e frases formadas coas consoantes estudadas.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades de lectoescritura, trabalinguas (<i>Asubía, asubiador..., No Sardiñeiro... tres pelos durandelgos...</i>) coas letras da unidade e actividade de aprendizaxe cooperativa da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).

3.2. Diferencia, tanto de forma oral como escrita, a sílabas rectas e inversas (sa, as)	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades do LD. • Actividades de lectoescritura e trabalinguas da PD.
4.1. Escribe con corrección palabras e frases formadas coas vogais en maiúscula e en minúscula.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades de lectoescritura da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
5.1. Comprende e ordena frases coas palabras desordenadas e escribeas correctamente.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades do LD. • Actividades do “Obradoiro de escritura” do LA
6.1. Escribe con boa caligrafía vogais e as consoantes estudadas nesta unidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A). • Actividades do “Obradoiro de escritura” do LA
7.1. Le o texto sobre o Samaín, axudado polos pictogramas, e compréndeo.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura do texto con pictogramas do LA. • Audición da canción do Samaín, <i>Os esqueletos</i>, que está no CD audio ou no LD. • Actividades e xogos da PD. • Actividades sobre o Samaín do LD.
7.2. Aprender a canción do Samaín.	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendizaxe da canción do Samaín, <i>Os esqueletos</i>, ben escoitándoa no CD ou ben no karaoke do LD

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Le comprensivamente palabras, oracións e textos sinxelos coas letras presentadas.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura da unidade: cantos de berce, cantos de vendima, textos...
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Xoga coa numeración da canción do Samaín da “Tarefa”.
<i>Competencia dixital.</i>	Empregar distintas fontes para buscar información.	Emprega os medios tecnolóxicos para buscar información sobre o Samaín.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que lle axuden a comprender os contidos.	Emprega a observación e exploración para acadar os aprendizaxes.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia visual-espacial.	Localiza elementos visualis significativos.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover novas accións.	Planifica tarefas de forma autónoma.
	Participar nas dinámicas e xogos de grupo.	Aprende a canción do Samaín, <i>Os esqueletos</i> , e outros xogos tradicionais e practícaos cos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo.	Desenvolve habilidades sociais como o diálogo, a tolerancia, o respecto cara ás opinións dos demais.
	<i>Educación en valores:</i> A empatía.	Sabe poñerse no lugar doutros compañeiros e recoñece os sentimentos dos demais.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Aprender e recoñecer cancións para celebracións e xogos propios do patrimonio popular galego.	Descubre e xoga coas cancións de celebracións como a canción do Samaín. Aprende algún retrouso ou enleado que lle permita aumentar a súa bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da lingua galega.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: Gozamos coa lectura do conto “O lobo e os tres porquiños”

- Lemos o conto tradicional «O lobo e os tres porquiños» e observamos as viñetas da páxina inicial; tamén podemos activar a animación do LD.
- Seguimos as suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos as actividades do LA e do LD.
- Realizamos as actividades, para ampliar os contidos, da PD e xogamos coas adiviñas que se engaden.
- Realizamos as actividades interactivas do LD.

Tarefa 2: Aprendemos as letras

- Coñecemos as consoantes *s*, *t*, *d* coas diferentes actividades de discriminación visual, auditiva, expresión oral e escrita do LA.
- Realizamos as actividades do LD
- Realizamos as actividades da PD, que se amplían con trabalinguas, refráns e xogos.
- Continuamos a tarefa de aprendizaxe cooperativa para realizar unha caixa-vocabulario.

Tarefa 3: O Samaín.

- Coñecemos as suxestións metodolóxicas da PD para estes contidos.
- Realizamos as tarefas do LA.
- Ampliamos os contidos cos recursos da PD: xogos e actividades (novos esconxuros, tallar cabazas...).
- Realizamos as actividades do LD.

Tarefa 4: Repaso da unidade

- Realizamos as actividades de repaso do LA.
- Realizamos as actividades complementarias e xogos populares (*Arrincar cebolas*) da PD.
- Completamos coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a detección de ideas previas e presentación de contidos.
- Audición das lecturas correspondentes do CD e emprego do libro dixital para realizar as actividades como elementos motivadores.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Traballo en grupo cooperativo: agrupar os alumnos en grupos de 3 ou 4 e empregar as estruturas de aprendizaxe cooperativo suxeridas na guía do profesor para traballar os principios de definición de obxectivo grupal, interdependencia positiva e interacción cara a cara.

- Dramatización de situacións cotiás.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.
- Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para obter información sobre os tipos de vivenda.

8. RECURSOS

- Cadernos complementarios. Este proxecto ofrece cadernos complementarios de **Aprendo a ler, Aprendo a escribir**
- Recursos fotocopiáveis da Proposta Didáctica. Para esta unidade podemos atopar recursos fotocopiáveis de Reforzamento, Ampliación e Comprensión lectora nos Recursos fotocopiáveis.

Recursos dixitais

- Libro dixital. Os alumnos e alumnas poderán reforzar os contidos estudados a través do libro dixital. Nel ofrécese a versión en audio do poema ademais de actividades interactivas.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- A continuación recóllense algúns enlaces web de interese:
  - <http://anayadigital.es>
  - <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
  - <http://xotramu.blogspot.com.es> Web con información sobre xogos tradicionais galegos.
  - <http://www.ogalego.eu> Nesta web podemos atopar, entre outros recursos, as letras de moitos cantares tradicionais.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de Avaliación).
- Proba de avaliación da unidade (nos Recursos fotocopiáveis).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades observo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais observo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos acadaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o vindeiro curso? Por que?